

# ОТВОРЕНО ПИСМО

Изх.№ 0084  
05.10.2023  
СОФИЯ

ДО:

КАНДИДАТИТЕ ЗА КМЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА,  
РЕГИСТРИРАНИ В ОБЩИНСКА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ СОФИЯ

МЕСТНИТЕ ПАРТИИ И КОАЛИЦИИ, РЕГИСТРИРАНИ С ЛИСТИ ЗА ОБЩИНСКИ  
СЪВЕТНИЦИ В ОИК СОФИЯ

КОПИЕ ДО:

КАНДИДАТИТЕ ЗА РАЙОНИ КМЕТОВЕ В СТОЛИЧНА ОБЩИНА, РЕГИСТРИРАНИ В  
ОИК СОФИЯ

КАНДИДАТИТЕ ЗА КМЕТОВЕ НА КМЕТСТВА В СТОЛИЧНА ОБЩИНА,  
РЕГИСТРИРАНИ В ОИК СОФИЯ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МЕДИИТЕ

**СОФИЯ МОЖЕ ДА БЪДЕ МЯСТО ЗА ЩАСТЛИВ ЖИВОТ И  
ПРОСПЕРИТЕТ: ВРЕМЕ Е ЗЕЛЕНОТО РАЗВИТИЕ ДА БЪДЕ  
ОСНОВЕН ПРИОРИТЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА**

Уважаеми дами и господа кандидати за кмет на Столична община,  
Уважаеми дами и господа кандидати за съветници в Столичния общински съвет,

Пожелаваме ви успех в предизборната кампания и призоваваме тя да бъде цивилизовано съревнование на идеи как град София да се превърне в място за щастлив живот и просперитет.

**За нас пътят за постигане на тази цел е зеленото развитие на столицата. Затова в началото на предизборната кампания Ви призоваваме да подкрепите този път.**

Път, който ще донесе просперитет за обществото и за икономиката в София, за семействата и за развитието на децата, за околната среда и за природата.

Редица европейски столици като Атина, Рига, Хелзинки, Париж, Мадрид и Берлин направиха зеленото развитие основен приоритет в управленските си програми.

## Какви са причините?

Поне половината от брутния вътрешен продукт на глобално ниво зависи от природата и нейното състояние, включително от засилващите се проявления на климатичните промени (наводнения, горещини, пожари, свлачища). Ако не действаме с правилните мерки, се очаква климатичната криза да доведе до икономически загуби от над 2.4 трилиона долара и до загуба на над 80 милиона работни места до 2030 година, по данни на ООН.

В същото време, **зелената трансформация** не само ни помага да смекчим въздействието на климатичните промени и да се борим с техните причини, но и **създава много възможности**.

По данни на ООН, смекчаването на проявленията на климатичните промени чрез въвеждане на природно-базирани решения помага както на биологичното разнообразие и създава по-приятния условия за живот, така и има конкретни икономически ползи - инвестирането в базирани на природата решения се очаква да доведе до над 4 трилиона долара икономически приходи до края на десетилетието, както и да създаде над 100 милиона нови, местни работни места всяка година до 2030.

**София трябва да се възползва от тези възможности, както правят останалите европейски столици.**

**Зелената трансформация на София трябва да бъде цялостна и холистична програма в управленската стратегия на Столична община.**

Програма, която да залегне както в политиките на централната общинска администрация и на Общинския съвет, така и на районите кметове, и на кметовете на кметства.

Зелената трансформация трябва да бъде **хоризонтална програма, която да обхваща всички дейности в Столична община** - от управление на транспорт и отпадъци през икономическо развитие и градоустройство до образование и здравеопазване, както и, разбира се, опазване на околната среда и защита на биологичното разнообразие.

Не на последно място, **политиките за зелено развитие трябва да бъдат дългосрочни** - тоест с ясни стъпки в годините, за да привличат инвеститори и да създават местни, зелени работни места. Както и да бъдат политики с приемственост, независимо от конкретния персонален състав на общинската администрация и съвет.

## Защото това е важно?

Зелената трансформация би дала възможност на София да бъде сред градовете лидери по устойчиво развитие:

- с чист въздух за живеещите в София, включително за най-малките членове на обществото
- с добре развита транспортна инфраструктура, управлявана по умен начин
- с добре поддържани и развивани зелени пространства във всички зони на града
- с умна система за събиране, преработка и преизползване на отпадъците
- с развити местни и чисти форми на производство на енергия, движени от хората в града
- с град без енергийно бедни домакинства
- с въведени природно-базирани решения, които намаляват риска от бедствия в следствие на климатичната криза като наводнения, горещини и пожари
- с опазена за следващите поколения Витоша планина
- с развит устойчив туризъм, привличащ туристи от цял свят
- с развита иновативна и споделена икономика, която привлича инвеститори от Европа и света
- с добре платени и сигурни зелени работни места

## Време е за действие

София със своите природни дадености, човешки потенциал и научна база може да се превърне в един от зелените и иновативни лидери в Европа.

Призоваваме ви да приоритизирате зеленото развитие в управленските ви програми за София.

*В приложение - данни къде се намира София по основни показатели на зеленото и иновативно развитие.*

С уважение,

Саша Безуханова,

Основател на MOVE.BG и инициатор на Коалиция „За зелен рестарт“



Веселина Кавръкова,

Изпълнителен директор на WWF България

  


Меглена Антонова,

Изпълнителен директор на „Грийнпийс“ - България



Светослав Стойков,

Съосновател на „Институт Кръгова Икономика“



## Приложение: къде се намира София?

Въздухът в София е 78% над [нормата](#) за здравословни нива на фините прахови частици, според данните на платформата на ООН BreathLife от 2-ри октомври. Причините за този проблем са комплексни, а един от факторите е въглеродният отпечатък на транспорта.

Разбирането за приноса на транспорта към замърсяването на въздуха в Столична община е непълно и незадълбочено, [посочва](#) експертен доклад.

Транспортът продължава да бъде сред най-големите [ползватели](#) на енергия в столицата с дял от 30%.

Електрическите превозни средства в градския транспорт [продължават](#) да бъдат изключение - към септември 2023 година, от 661 автобуса в парка на Столичния автотранспорт едва 72 са електрически, а най-използваните автобуси в пиковите делнични часове (18-метрови, съчленени) са на възраст над 11 години.

В последните години значително намаля една от най-чистите форми на градски транспорт - трамвайният. Няколко линии бяха закрити (трамваи 2, 9, 14, 19), други бяха значително скъсени (трамваи 6, 18), а трети - обезсмислени за всекидневно използване заради дългите интервали на движение, включително в пиковите часове през делничните дни (трамваи 1, 3, 23).

Убеждаването на гражданите на София да използват обществен вместо личен транспорт за ежедневни нужди продължава да бъде сериозен, нерешен и задълбочаващ се проблем.

Липсва успешна кампания, която да убеди софиянци в използването на градски транспорт и през уикенда.

Особено видим този проблем е с достъпа до Витоша, където продължаваме да задъхваме белите дробове на София с километрични опашки от коли към планината вместо да се популяризира използването на линиите на градския транспорт за достъп до планината.

Липсват кампании и за част от новите маршрутни промени - например, удължаването на линия 69 до подстъпите към Природен парк "Витоша" и местността "Ярема" или за [въвеждането](#) на първия двуетажен автобус в София до няколко от основните туристически забележителности.

### **Проблемите в София не се ограничават само до транспорта.**

София продължава да изпитва сериозни затруднения с енергийната ефективност на сградите - в момента, именно сградният фонд е най-големият консуматор на енергия в столицата с почти 40%.

Над 200 000 са старите и енергийно неефективни [панелни жилища](#) в София, като мерките за саниране трябва да бъдат цялостни програми за енергийна ефективност, а не да се ограничават до ремонт на фасадите и смяна на дограмите.

Големият брой собственици с различен профил в рамките на една сграда също изисква проактивен подход от страна на Столична община и районните администрации, така че обновяването на сградите да бъде цялостно и ефективно, а не на парче.

Енергийната бедност продължава да бъде сериозен проблем, обхващащ голям брой домакинства в София. Липсата на данни за точния брой домакинства възпрепятства приемането на успешни мерки и обрича домакинствата на редица здравословни и социални проблеми.

Продължава използването на дърва за отопление в големи части на Столична община, включително в районите "Надежда", "Панчарево", "Витоша", "Нови Искър", "Овча купел", "Люлин", "Банкя".

Над 55 000 [домакинства](#) в София използват дърва или въглища за отопление, като в едва 5000 от [тях](#) към момента уредите за отопление са заменени с по-малко замърсяващи въздуха.

На пръв поглед похвалното решение на Столична община да [забрани](#) отоплението на дърва и въглища в девет централни района няма да има ефект върху качеството на въздуха, ако не бъдат взети мерки за преход към възобновяеми енергийни източници в проблемните райони, защото, по [данни](#) на общинската администрация, около 56% от замърсяването на въздуха през зимата идва от отоплението с дърва и въглища.

Няколко години по ред, през зимния сезон замърсяването на въздуха надхвърля с повече от 300% здравословните нива на фини прахови частици.

В същото време, едва 10% е дялът на възобновяемите енергийни източници в крайното енергийно потребление в София.

Липсват и символични, но стимулиращи зеления преход действия, като изграждане на големи соларни мощности на ключови общински сгради, които да служат като шоурум и пример или пък инициативи от страна на общината за окуражаването на сдружаване между жителите в енергийни общности.

**Предизвикателствата в София, свързани със забавеното зелено развитие, обхващат още редица области.**

Разделното събиране на отпадъци на ниво домакинства и бизнес продължава да бъде сериозен проблем, който надхвърля неприятните гледки на преливащи контейнери със

смесен отпадък и който изисква целенасочени кампании от общинската и районните администрации. Към 2021 година, едва 2% от битовия отпадък в София се рециклира, което показва дълбоки проблеми с разделното събиране на боклука в града.

Програмите за компостиране в домашни условия все още нямат необходимата публичност и масовост - [едва](#) 2000 компостера трябва да бъдат раздадени безплатно на домакинства в София през 2023 година, в допълнение към 2800, раздадени през 2018 година.

Градското земеделие продължава да се развива от ентузиастични, без проактивна подкрепа от общинската администрация и без създаването на пилотни проекти от Столична община.

По ключовата тема за адаптиране към климатичните промени също има редица предизвикателства. Въпреки че, Столична община има План за действие за адаптиране (2019-2025), Стратегията за адаптиране изтече през 2020 година, което поставя под съмнение мерките в Плана, дългосрочните политики и техния успех по тази ключова тема.

Горещините, наводненията и проблемите с осигуряването на достатъчно вода са реални предизвикателства пред Столична община, които изискват незабавни мерки.

София е дом на множество растения и животни, но [изследване](#) показва, че популациите на конзервационно значимите видове са малко и локализирани в отделни находища, което увеличава тяхната застрашеност и ги поставя в риск от изчезване, причинено от разширяването на града.

Накрая, но не и на последно място - София дава 40% от brutния вътрешен продукт на страната и икономиката в столицата среща проблемите, характерни на национално ниво - 3.5 пъти по енерго интензивно производство спрямо средноевропейските нива, както и силна ресурсна неефективност, и ограничено използване на кръгови модели

София е дом на много иновативни предприятия, на няколко университета, на основни научни звена. Все още, обаче общинската управа не използва тези дадености, за да подпомага развитието на зелени иновации и да привлича проактивно инвеститори по проекти за устойчиво развитие.

Към момента, зелените иновации и привличането на инвеститори към тези проекти не са във [фокуса](#) на Софийската агенция за инвестиции.